

Waasan lehti

N:o 69, 28.8.1889, s2

– **Amerikasta takaisin.** Tähän saakka on alin-omaa kuultu kuinka Suomesta, etenkin Pohjanmaalta, suurissa joukoin on matkustettu Amerikan luultuun kultalaan. Mutta nyt näyttää paikkapaikoin kuin siirtolaisten wuoro olisi palata takaisin omaan maahansa. Niinpä on heitä nykyisin palannut Amerikasta erääseen kylään Karstulassa noin neljäkymmenen hengen paikoille. Takaisin palaawien kertomukset ja Amerikasta tulleet kirjeet todistawat kowin kurjaa elämää. Suurilukuinen kansan paljous on kaikista maanosista Amerikkaan tulwannut ja vähentänyt työnansion peräti niukalle: moni ei saa irti edes postirahoja woidakseen kirjottaa kotimaassaan olewille omaisille.

(Suomal.)

Suomalainen

N:o 64, 12.8.1889, s2

– **Epähuomiossa Amerikkaan.** Joku aika sitten katosi salaperäisellä tawalla kiwenhakkaaja M. Westerlund kotipaikaltaan Waasasta, jolloin hänellä sanottiin olleen 3,000 m. rahaa mukanaan. Äskettäin on Westerlund taasen ilmaantunut. Hän on Helsingissä ja aikoo kohdakkoin lähteä takasin Pohjanmaalle. Oman ilmoituksensa mukaan on hän jonkunlaisessa mielenhäiriössä tehnyt matkustuksen Amerikkaan mentyään ensin wenheellä Pohjanlahden yli Ruotsiin. Amerikassa ennätti W. Chicagoon, jossa hän wiipyi muutamia päiwiä ja muun muassa joutui lääkäriin tutkittawaksi, jonka jälkeen hän kääntyi takasin kotimaahan. Siten ilmoittaa joku Hbl:lle.

(Lähet.)

– **Amerikasta takaisin.** Tähän saakka on alinamaa kuultu kuinka Suomesta, etenkin Pohjanmaalta, suurissa joukoin on matkustettu Amerikan luultuun kultalaan. Mutta nyt näyttää paikkapaikoin kuin siirtolaisten wuoro olisi palata takaisin omaan maahansa. Niinpä on heitä nykyisin palannut Amerikasta erääsen kylään Karstulasja noin neljäkymmenen hengen paikoille. Takaisin palaawien kertomukset ja Amerikasta tulleet kirjeet todistawat kowin kurjaa elämää. Suurilukuinen kansan paljous on kaikista maanosista Amerikkaan tulwannut ja vähentänyt työnansion peräti niukalle: moni ei saa irti edes postirahoja woidakseen kirjottaa kotimaassaan olewille omaisille.

(Suomal.)

Waasan lehti 69, 28.8.1889, s2

Mikkeli

N:o 94, 21.8.1903, s3

– **Huonosti onnistunut Amerikanmatka.** Äskettäin läksi muuan amerikan leski Karstulasta wiiden lapsensa kera Amerikkaan, jossa miehen-sä oli dollareja ansaitsemassa. Hangossa nousi kuitenkin tie pystyyn, kun tarkastuksessa huomattiin waimon silmät heikoiksi. Kolme wiikkoa silmiä parannettua pääsi waimo kuitenkin matkaansa jatkamaan. Liwerpolissa tuli taas esteet eteen. Nyt huomattiin jonkun lapsen silmät wiallisiksi, ja kotwan aikaa oudossa kaupungissa wiskeltyään täytyi eukon jättää Amerikan matka sikseen ja kääntyä takaisin Suomen rantoja kohti. Laiwayhtiön laiwassa tuli hän lapsineen Hel-

– **Huonosti onnistunut Amerikanmatka.** Äskettäin läksi muuan Amerikan leski Karstulasta wiiden lapsensa kera Amerikkaan, jossa miehen-sä oli dollareja ansaitsemassa. Hangossa nousi kuitenkin tie pystyyn, kun tarkastuksessa huomattiin waimon silmät heikoiksi. Kolme wiikkoa silmiä parannettua pääsi waimo kuitenkin matkaansa jatkamaan. Liwerpolissa tuli taas esteet eteen. Nyt

sinkiin, josta läksi junalla kotipuoleensa. Mutta matkan ikäwydydet eiwät olleet wieläkään lopussa. Waimolla ei ollut rautatiepilettiä eikä rahaa-kaan sen ostamiseen, jonka wuoksi konduktööri tahtoi jättää hänet ensimmäiselle asemalle. Onneksi matkustajien joukossa oli joku hywäsydäminen, joka lainasi eukolle matkarahat, joten hän pelastui viimeisestä pälkähästä. Tuskinpa waimon mieli tekee toista kertaa lähteä merien taa. Olipa tässä matkajutussa siirtohaluisille yhtä ja toista warteen otettawaa.

Waasan lehti

N:o 5, 16.1.1889, s3

– **Amerikkaan lähteneitä roswoja.** Keski-Suomessa hywin tunnetut ja siellä paljon tuhojaan tehneet roswo ”Hewos-Kalle” ja Wiinikainen owat, kertoo K.-S., äskettäin Ruotsista kirjoittaneet Karstulan piirin nimismiehelle, ettei tämän enää tarwitse muka pitää huolta heistä, koska he paraikaa owat matkalla Amerikkaan. Jokohan weitikat nyt sitä tietä meniwät?

Suomalainen

N:o 120, 16.10.1893, s2

– **Huonot ajat Ameriikassa.** Karstulasta kirjoitetaan meille: amerikasta, tuolta niin kutsutusta lännen ”Kultalasta” lappawat miehet takaisin huonon ajan takia. Niinpä tänne on tullut paljon takasi niistä, jotka wiime Juhannuksen aikoina sinne lähtiwät. Ei mitään muuta kun Ameriikassa käwiwät ”kääntymässä” kun eiwät saaneet työtä. Yksikin mies tuumasi että ”ennen hän syö herttaisella Heijasten mäellä onkimatoja ja pieniä kiwiä, ennen kuin Ameriikkaan enää menisi.” Mainittu mies meni wiime kewännä Ameriikkaan ja oli muutaman wiikon perillä; sitten tuli takasin. Samaten on moni muu mies tehnyt.

– **Amerikkaan lähteneitä roswoja.** Keski-Suomesja hywin tunnetut ja siellä paljon tuhojaan tehneet roswo ”Hewos-Kalle” ja Wiinikainen owat, kertoo K.-S., äskettäin Ruotsista kirjoittaneet Karstulan piirin nimismiehelle, ettei tämän enää tarwitse muka pitää huolta heistä, koska he paraikaa owat matkalla Amerikkaan. Jokohan weitikat nyt sitä tietä meniwät?

Waasan lehti 5, 16.1.1889, s3

Suomalainen

N:ro 112, 30.9. 1901, s2

– **Amerikkaan muuton tuottamia hairahduksia.** Itsellismies Herman Hjerppi Laihian Kylänpäänkylästä tuomittiin wasta päättyneissä Laihian syyskäräjissä, murhayrityksestä talonpoika Matti Ritaria wastaan 2:ksi wuodeksi wankeuteen ja maksamaan haawoitetulle M. Ritarille kipuwaiwoista 50 mk. H. Hjerppi, joka tuli alkukesällä Amerikasta, oli saanut aihetta epäillä kotona oleksiwaa waimoan awioelämään kuulumattomista hairahduksista ja tahtoi itse, Amerikan muodin mukaan, kurittaa rikoksen tekijöitä rewolwerin laukauksilla, joista kaksi sattuihin mainittuun M. ritariin. Awiorikos-asiat, joita H. myöskin tahtoi selwille, eiwät kuitenkaan tulleet täysin todistetuiksi, joten siinä kohden kanne kumottiin; samoin Ritarinkin edeswastuuwaatimus Hjerppiä wastaan wäärästä syytöksestä.

Niinikään oli käsiteltäwänä toinen juttu, jossa eräs amerikanleski Jurwasta oli syyttänyt toista amerikanleskeä, kirjoittamalla hänen miehelleen Amerikkaan waimonsa awioelämän wäärinkäytöksistä täällä, josta mies Amerikassa otti niin pahakseen, että teki tenän kotona olewan perheensä taloudelliselle awustukselle, kunnes waimo laittaisi todistukset uskollisuudestaan. Wääräryyttä kärsinyt amerikanleski haastatti moisen juorukirjeitein lähettäjän oikeudeen mokomasta asioitsemisesta ja oli hankkinut Amerikasta itse juorukirjeenkin, joka pahennuksen alkuna oli, käytettäväkseen oikeudessa sekä todistuksen puolustukseksen, jotka tuntuiwät siksi raskaut-

— Amerikkaan muuton tuottamia hairahduksia. Itsellismies German Gjerppi Laihian Kylänpääntylästä tuomittiin vasta päättäneissä Laihian syytekirjissa, murhayrityksestä talonpoika Matti Ritaria vastaan 2:ksi vuodeksi vankeuteen ja maksamaan haavoitetulle M. Ritarielle kipuwaiwoista 50 mk. G. Gjerppi, joka tuli alkuteijällä Amerikasta, oli saanut aiheita epäillä kotona olejivaa waimoiaan awioelämään kuulumattomista hairahduksista ja tahtoi itse, Amerikan muodin mukaan, kurittaa rikoksen tekijöitä revolverin laulautsilla, joista kalli sattuihin mainittuun M. Ritariin. Awirikos-asiat, joita G. myöskin tahtoi selwille, eiwät kuitenkaan tulleet täysin todistetuiksi, joten siinä kohden lanne lumottiin; samoin Ritariin edeswastuuwaatimus Gjerppiä vastaan wäärästä syyölksestä.

tawilta wastaajalle, että oikeuden puheenjohtajakin sääli ja antoi amerikanleskille joitakuita tunteja aikaa sowinnon hieromiseen. Siitä ei kuitenkaan mitään syntynyt kowasisuisen wastaajan puolelta, ennenkuin uudelleen tultiin oikeuden eteen, jolloin wastaaja, puheenjohtajan uudelleen kehoitettua, suostui lopuksikin maksamaan sowinnolla kantajalle hänen waatimansa 50 mk. ja 25 m:kalla suorittamaan asiasta syntyneet sowintopöytäkirjat y. m. kulungit. Wieläpä jätettiin asia awonaiseksi siten, että jos wastaaja wielä rohkenisi juorujaan jatkaa, olisi juttu entisellään. Syytetyllä on nyt siis lähettää sowintopöytäkirjanote Amerikassa oleskelewalle miehelleen todistukseksi awio-uskollisuudestaan.

Suomalainen

N:ro 72, 28.6.1901, s4

— **”Lynkataan hänet!”** Astoriassa asuwain Amerikan suomalaisten keskuudessa on tapahtunut rettelöitä, joista paikkakunnan lehti kertoo: Metelit Astoriassa, jotka alkoivat sen johdosta, että kansal. Mikko Saarela antoi ilmi yleiselle syyttäjälle ”Weitilassa” julaiస్తు ”Neuvoja joka haluaa”-nimisen kirjoituksen siweyttä loukkaa-

wana ja kotonaan sopimattomana sanomalehtikirjoituksena, kohosivat toukok. 25. p. huippuunsa. Asia, joka oli esillä rauhantuomari Browerin oikeudessa, lykättiin sieltä Circuit courtiin ja waadittiin wastaajalta tohtori Rosenbergiltä 100 dollarin takaus, kunnes asia tulee esille. Uniontownin suomalaisissa oli kuitenkin useita, jotka nauttiwät tuosta herkullisesta kynätuotteesta ja näkiwät perikadon uhkaawan koko suomalaista sanomalehtikirjallisuutta, jos asia saisi jäädä kylmän, tuntemattoman lain ratkaistawaksi. Ja oikeuspäiwän iltana kokoontuikin joukko saarelan asunnon edustalle, antaen hänelle karkotustuomion, jonka mukaan hänen tuli lähteä kaupungista 24 tunnin kuluttua, jos mieli wälttää hamppunuoraa tai wähintäin terwasta ja hyöhenistä tehtyä pukua. Saarela wastasi osaawansa määrätä lähtöpäiwänsä itse jolloin joukkio poistui ryhtymättä mihinkään häiriöihin. Perjantai- ja lauantaipäiwä kului yllyttäjiltä tarkkaan, sillä wielä k:lo 11 seuduissa perjantai-illalla oli sankoja joukkoja miehiä, jonka kunkin keskellä oli kapinan liekkiä liehtowa ”oraatori”, tyrkyttäen kuuntelewalle joukolle, kuinka tärkeätä oli saada mies näyttämään linnulta. Joukko saatiinkin kokoon lauwantaina, ja ”järjestäytyneissä” riweissä marssi noin kolmisenkymmentä miestä Saarelan asunnolle, pakottaen hänet ulos. Kun Saarela tuli ulos ja kysyi, mitä he häneltä tahtowat, wastasiwät he tahtowansa että hän kiireemmän kautta jättäisi kaupungin. Jotkut kiiwaimmat oli-

— ”Lynkataan hänet!” Astoriassa asuwain Amerikan suomalaisten keskuudessa on tapahtunut rettelöitä, joista paikkakunnan lehti kertoo: Metelit Astoriassa, jotka alkoivat sen johdosta, että kansal. Mikko Saarela antoi ilmi yleiselle syyttäjälle ”Weitilassa” julaiస్తు ”Neuvoja joka haluaa”-nimisen kirjoituksen siweyttä loukkaawana ja kotonaan sopimattomana sanomalehtikirjoituksena, kohosivat toukok. 25 p. huippuun sa. Asia, joka oli esillä rauhantuomari Browerin oikeudessa, lykättiin sieltä Circuit courtiin ja waadittiin wastaajalta tohtori Rosenbergiltä 100 dollarin takaus, kunnes asia tulee esille.

wat kyllä huutaneet joukosta: ”Tapetaan hänet!” ”Lynkataan hänet!” mutta nämä huudot toki tukahutettiin joukon enemmistön ankaralla käskyllä. Saarelan täytyi lähteä mukaan laiwasillalle, jossa hänelle tarjottiin matkaraaha Portlandiin, jota S. ei kuitenkaan ottanut. Ennen kun laiwa ehti lähteä, saapui sheriffi Linwille paikalle ja toi Saarelan takaisin, kehottaen joukkoa ottamaan Saarelaa häneltä pois, jos luuli woiwansa. Ei kukaan tehnyt enempää yrityksiä, ja Saarela sai wapaasti lähteä pois.

Waasan lehti

N:ro 36, 4.5.1887, s2

– **Ryöväys.** Kun talokkaanpoika Karstulasta Juho Pienimäki, matkalla Amerikkaan, yhtyi m. k. 5 p. Myllymäen asemalla junaa odottaessaan eroajaisuomisen touhuun torpparin samasta seurakunnasta Kalle Möttösen kanssa, päättyi se siten, että viimeksi mainittu kutsui Pienimäen kanssaan kauppias Wiik’in saunaan, jossa heti löi Pienimäkeä halolla ja sitten puukolla ja otti häneltä kaksi rahakukkaroa, joissa oli 240 markkaa. Pienimäen, jonka haawat eiwät toki liene

— **Ryöväys.** Kun talokkaanpoika Karstulasta Juho Pienimäki, matkalla Amerikkaan, yhtyi m. k. 5 p. Myllymäen asemalla junaa odottaessaan eroajaisuomisen touhuun torpparin samasta seurakunnasta Kalle Möttösen kanssa, päättyi se siten, että viimeksi mainittu kutsui Pienimäen kanssaan kauppias Wiik’in saunaan, jossa heti löi Pienimäkeä halolla ja sitten puukolla ja otti häneltä kaksi rahakukkaroa, joissa oli 240 markkaa. Pienimäen, jonka haawat eiwät toki liene kuolettawia, täytyi rahattomana palata kotiinsa. Tapauksen johdosta wangitsi Karstulan nimismies Möttösen ja lähetti lääninwankilaan Waasaan.

Waasan lehti 36, 4.5.1887, s2

kuolettawia, täytyi rahattomana palata kotiinsa. Tapauksen johdosta wangitsi Karstulan nimismies Möttösen ja lähetti lääninwankilaan Waasaan.

Suomalainen Wirallinen Lehti

N:ro 99, 1.5.1903, s1

Kihlakunnanoikeuden Karstulan pitäjän käräjäkunnassa tänään tekemän määräyksen mukaan kutsutaan ja haastetaan täten Ameriikassa oleskelevat, **talollinen Viktor Into** ja tämän vaimo **Emma Suonsaari eli Saarinen**, toiseen istunto-päivään Karstulan pitäjän käräjäkunnassa ensiksi pidettäviä varsinaisia syyskäräjiä, jotka alkavat ja toimitetaan vastedes määrättävällä ajalla ja paikalla, vastaamaan torpparin Saarijärven pitäjän Kalmarin kylästä Juho Emil Lehtisen Kihlakunnanoikeudessa tekemään vaatimukseen, että Viktor Innon ja Emma Suonsaaren eli Saarisen omistama 1/12 osa manttaalia Suonsaaren perintötalosta N:o 16 Karstulan pitäjän Paajalan kylässä, kiinnitettäisiin niiden kahdeksansadan viidenkymmenen (850) markan vakuudeksi, jotka Emma Suonsaari ostaessaan kauppakirjalla 9 päivältä Marraskuuta 1896 isältään Juho Suonsaarelta ja tämän vaimolta Maria Suonsaarelta erityistä omaisuutta, oli sitoutunut maksamaan sisarelleen Hilma Suonsaarelle ja joka summa Hilma Suonsaaren kuoltua oli perinnön kautta langennut Juho ja Mari Suonsaarelle, mutta sittemmin asianomaisen ulosottomiehen toimittaman julkisen huutokaupan kautta Juho Suonsaaren erityisten velkojen suorittamiseksi oli joutunut Juho Emil Lehtiselle; ja muistutetaan, että vastaajain poissa olo ei estä asian päättämistä.

Karstula, Joulukuun 1 päivänä 1902.

Kihlakunnan oikeuden puolesta:

Fred Poppius,

1745(3-2)

m:tty.

Suomalainen

N:ro 133, 18.11.1901

– **Amerikkaan karannut.** Noin kuukausi sitten matkusti Waasasta, saatuaan 3 päivän virkalo-
man, kanslisti sikäläisestä lääninhallituksesta B. Cajan waimoineen Helsinkiin selwittääksensä, kuten hän sanoi, sekawia asioitaan. Kun loma-
aika oli päättynyt, sai Waasan läänin kuvernöörinwirasto C:ltä Helsingistä kirjeen, jossa hän
pyysi edelleen viikon virkalomaa. Wähän sen jälkeen saapui kuitenkin C:n waimo Waasaan,
ilmoittaen että mennessä miehensä oli Toija-
lan asemalla poistunut junasta ja kadonnut teille tietämättömille. Waimo oli kuitenkin jatkanut
matkaa Helsinkiin ja siellä Turusta saanut C:ltä kirjeen, jossa tämä ilmoitti asianhaarain pakotta-
neen hänen matkustamaan Turkuun, mutta lupasi saapua Helsinkiin, josta he sitten yhdessä pala-
sivat Waasaan. Mutta kun ei mies tullutkaan Helsinkiin eikä antanut itsestään mitään tietoa,
lähti waimo Waasaan, johon hän toivoi miehen ehkä matkustaneen suoraan Turusta. Niin ei kuitenkaan
ollut laita. Ja myöhemmin on saatu selwille, että Cajan on poistunut maasta. Waimolleen on hän
nimittäin lähettänyt postikortin Englannista.

Selwille on myös käynyt, että C., joka oli ekspeditööri Waasan lääninhallituksessa, oli
luonaan pidättänyt hänelle lähetettäväksi jätetyt rahakirjeitä rahoineen. C:n täten anastaman
rahasumman suuruus tekee vähintään 1,500 mk. Passinsa lienee C. itse kirjoittanut kuvernöörin-
wirastossa olewille kuvernöörin nimikirjoituksilla warustetuille postikaawoille, joiden säily-
tyshuoneeseen C:llä oli pääsy. – Wbl.

– **Amerikkaan karannut.** Noin
kuukausi sitten matkusti Waasasta, saa-
tuaan 3 päivän virkaloman, kanslisti
sikäläisestä lääninhallituksesta B. Cajan
waimoineen Helsinkiin selwittääksensä,
kuten hän sanoi, sekawia asioitaan. Kun
loma-aika oli päättynyt, sai Waasan
läänin kuvernöörinwirasto C:ltä Helsingistä
kirjeen, jossa hän pyysi edelleen
viikon virkalomaa. Wähän sen jälkeen
saapui kuitenkin C:n waimo Waasaan,
ilmoittaen että mennessä miehensä oli Toi-
jalan asemalla poistunut junasta ja
kadonnut teille tietämättömille. Waimo
oli kuitenkin jatkanut matkaa Helsinkiin
ja siellä Turusta saanut C:ltä kirjeen,
jossa tämä ilmoitti asianhaarain pakotta-
neen hänen matkustamaan Turkuun,
mutta lupasi saapua Helsinkiin, josta
he sitten yhdessä palasivat Waasaan.
Mutta kun ei mies tullutkaan Helsinkiin
eikä antanut itsestään mitään tie-
toa, lähti waimo Waasaan, johon hän
toivoi miehen ehkä matkustaneen suoraan
Turusta. Niin ei kuitenkaan ol-
lut laita. Ja myöhemmin on saatu
selwille, että Cajan on poistunut maasta.
Waimolleen on hän nimittäin lähettä-
nyt postikortin Englannista.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT				Suomeksi På svenska In English	
Etusivu	Sanomalehdet	Pienpainatteet	Aikakauslehdet	Muut tietokannat ja verkkoaineistot	
<h1>HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO</h1>				<input type="text" value="Pikahaku"/> <input type="button" value="Hae"/>	
Pääsivu	Selailu	Haku	Tarkennettu haku	Artikkelihakemisto	Palaute
Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!				för Helsingfors och L	